

Tere!

Tänu küsitluskavade saatmise eest!
Oleksin suure rõõmuga valmis kaastööd
tegema, aga aega on kohjukes napilt.
Kaku - temaline küsitlus ei lase aga
kõvale jääda ja püüan vastata. Töö
jõuab küll kohale viimasel minutil!

Päikest soovides

Tuuli Eksin

Nõmme mk 65530

Mõkni küla

- meiliaadress: handkakk@hot.ee
(telefoni pole)

12. 11. 2009

↑
YÖRU

REIMANI
SALME

MAJA

MINU LAPSEPÕLVE KODU
KUS PRAEGU ELAVAD
MU EMA JA
VEND ELUKAAS-
LASEGA

METSAGA
KAETUD
VARDJA-
MÄGI

TAMMED
MIDA
PRAEGU
ENAM
POLE

1. Tamme otsas hiiudest kakk
enne vanaema surma

2. Esimest korda nägime
kakku oma udu juures
siin

② Kaku surmanõht teel

3. Naerev kakk enne minu
sündi

4. Karijuv kakk enne
mu isa surma

5. Meie uus kakk 2008. a.
I uhtumine

⑤ Siin seisab veoauto, mille
katusel kakk istus

KASARITSA
KÜLA

MAANTEE

SUUR

②

KÜLA

MÖKSI

OLEVAT KAKU KODU

METSAGA
KAETUD
JAANIMÄGI

METSAGA
KAETUD
KOOBAMÄGI

MINU
KODU

PÕLIS-
PUUD

MINU
PLOOMI AED

NAABRI
VANA
ÕUNAAED

VANA
AIT,
MILLE
PÖÖNINGUL
MA
ARVAN

METS (SOINE)

HAANJA

NAABER

1. LUGU

Esimene öökulliga seotud lugu meenub lapsepõlvest. Minu lapsepõlvkodu asub metsa ääres. Isa ehitas elamise vanadele tammedele liiga lähedale, nii et majapidamise laieheses jäi heinakuün päris tihhe suure tamme alla. Teine tamm kanas meidike kaugemal. Mingil ajal hakkas ema rääkima, et öökull käib tamme otsas huikamas, ei tea kas mingi õnnetus on tulemas või? See võis olla umbes 1984-85. aastal. Olin siis koolilaps, 14-15 aastane, ja ei võtnud ema muretsemist eriti tõsiselt. Veidi kõhe siiski oli, isegi praegu tagant järgi mõeldes on see tunne justkui mees.

1985. aasta veebruaris hukkus mu vanaema (kes elas Kuutni külas) tulekahjus. Külmal talveööl süttis ta väike palkmajake - küllap ülekütmisest. Vanaema ja tema koirake Loki põlesid majja.

Mõni aasta hiljem kuivas meie koduõue tamm ära. Kuisin just täna ema käest, kas kakk hiljem ei huiKANUD? Ema ütles et kaugemal metsas küll, aga maja juures

Tuttavad vangutavad päid, kui
näa kisime, et kakk kajub aias.
Ütleid, et eks ta mingit pahandust
kuulutab. Esimesed aastad kartrimegi.
Aga kaua sa ikka selle pärast mu-
retseda jõuad, kui linnuke on end
su kodu lähedale sisse seadnud ja
lihtsalt elab siin. Mõnikord ta
"naeris" ka. Lagistas nagu inimene.
Ükskord mu ema kuulis seda naeru
ja ütles, et lähemates peredes on lapse
sünni oodata. Kakk tegi vist "peteka"-
lapri ei sündinud, aga ühel päeval
leidis ema koos mu väikese tütrega
jalutades kaku surmuna suure
asfalttee äärest. Näis, et ta oli autolt
löögi saanud. Mis aju ta päise päeva
ajal ajas, ei tea. Ilmnikul, kui mu
ema tuli last mõidma sama tee-
äärt mööda, siis lindu seal ei
olnud.

Enne matmist uurisime ta sulgi,
need olid halli-pruunikirjud. dind
ise oli vast 20-30 sm kõrgune. Praegu
arvan, et ehk kõrvukräts?

2. LUGU

1999. aasta detsembris kolisin oma perega lapsepõlvkodust ära meie praegusse koju Mõksi külas. See oli põline talukoht, mille kordategemine oli võtnud mitu aastat, et saaks sisse kolida. Maja asub küll üsna Nõuu-Haanja maantee ääres, ent maja taga on kilomeetrite kaupa puutumatu loodus üksikute majapidamistega. Meie kinnistu suurus on üle 9 hektari. Jalutades või suusatades kohtame ikka metskiti, rebaseid, jäneseid. 2007 aasta talvel leidime majast ~ 200 meetri kaugusel ilvese jäljed ja saagiga maiustamise paiga.

Olles väheke aega oma uues kodus elanud, kohtusime ühel talveõhtul naabriga - õhtul autoga koju sõites saime imetleda kaunist pilti, kui kakk istus vana õunapuu oksal ja autotulede valgusest ehmununa vahtis liikumatuult meile vastu. Huna tunnen linde üsna kehvasti, siis ei teadnud tookord öelda, kellega

tegu on. Selgus saabus mõned aastad hiljem, kui sama tegelase koduaeda puu alla matsime.

Siis, kümmeaastat tagasi kohtusime oma uues kodus linnuriigiga, millisest mul seni aimugi ei olnud.

Parvete ja pesakondade kaupa tegutsenud meie aias ja hoonetes kuldnokad, tihased, varblased, pasknääril, varesed, harakad, linavästrikud, puukoristajad, sinikael-pardid, rookured, valgetoonikured, kanakullid, suitsupääsukesed ... ja üks kakk.

Meie magamistoa aken avaneb ploomiaia kohale (tuba on katusekambris).

Päikesetõusuga koos algas siutsumine, säutsumine, piiksumine, kriiskamine, lagistamine, plagistamine ei lasknud magada seni, kuni avastasime hea abi nõu - pea padja alla ja head une jätku! Kakk kirjutas siis, kui teised olid veel vait. Tema läbitõikava nöögatus vastu ei olnud ka padjast kasu.

3. LUGU

Naerulagistamisega seoses jutustan
ühe loo, mida rääkis mulle ema.
Mu ema Heili Kall on praegu 73-
aastane ja elab Kasariitsa külas,
mu lapsepõlvekodus.

Ema ja isa ehitarid kodu 1963. aastal.
Lähimad naabrid elavad paarisaja
meetri kaugusel. Ühes naabertalus elas
vanapere-naaine, kellega mu ema suhtles.
Tema nimi oli Salme Reimani (Reimani
Salme). Kord kui ema oli jälle
naabrinaise poole läinud, oli kakk
naeru lagistanud. Ema rääkis sellest
ka naabri-memmele, kes kavalalt muirates
oli hentinud: "Noh ta ütleb, et sa
ootad last!" Nii siis oligi ja mõne
aja pärast sündis mina.

Ema räägib, et Reimani Salme oli
ravitsjarõimetega ka. Näiteks olvad
minul olnud sündides kõõrdsilm. Arstid
olid öelnud, et seda ei saa ravida.

Salme oli lasknud emal tuua lusikaga
rinnapiima, sõnad peale lugenud ja piima
mulle silma tilgutanud. Praegu on
mul silmad igatahes otse.

4. LUGU

2002. aasta sügisel suri ootamatult mu isa. Pääkisime ikka, et imelik-rikski unenägu justkui ei noiatanud ette ega midagi. Mingil ajal meenus emale, et vähe aega enne isa surma oli kakk akna taga kajunud. Ema oli läinud vaatama ja seepärast oli kakk lennanud üle õue kuuri katusele ja meel kajunud.

Ema ütles ikka, et kui kakk nutab ("ikk"), sureb keegi ja kui naerab, sünnib laps. Ma ei tea, kas need teadmised pärinesidki tal selle vana naabriperenaise Peimani Salme käest.

Täna helistasin ja küsisin emalt, kui pikk aeg oli sellest kaku kajumisest isa surmani. Ema ei mäletanud, aga lubas homseks vanast kalendrist välja otnida. Tal on kombeks kõix sellised seigad, sündmused ja veidrad ajad kalendrisse kirja panna. Arvan, et ta leiab üles ja siis ma lisan töö lõppu selle väikese märkuse. Kuna töö saatmise tähtaeg on nii lähedal, siis ma enam töösse puhtalt seda sisse kirjutada ei jõua.

Märkus 4. loo juurde

Kaku kaalumise aeg kodumisel oli
14. sept. 2002. 24. sept. 2002 viidi
mu isa südameaordi lõhkemise
tõttu otse töö juurest haiglasse,
kus ta teadvusele tulemata 7. okt.
suvi.

5. LUGU

Mitu aastat ei olnud meil oma kakukest. Tundsiime pühkust sellest, kes hukka sai.

See oli vast 2008. aasta suvel, kui ehmusime ärkvele kest ööd vaikust lõhestava röögatusse peale. Hakk oli tagasi!

Talvel õnnestus mul teda kahel korral ka näha.

Tulen suhteliselt hilja töölt, kuskil 8 paiku. Talveõhtutel on siis maad võtnud rahu ja vaikus. Inimesed on pugenud oma pesadesse ja loomad tunnevad end meidi julgemalt.

Tee meie maja juurde on palistatud suurte põlispuudega. Edasi naabri mehe aed vanade õunapuudega, teisel pool meie ploompuid. Kuskilt sealt ta näja ilmus, kui autotuled ta vaikse õhtuturni ära rikkusid? Ta laperdas autotulede valguses piki teed nagu suur saunalina! Seda kakku kirjeldades ei oska paremat võrdlust leida, sest ta oligi täpselt nagu üks suur hall saunalina, mis lendas lihva - lohva metsa poole! Kirjeldasin

nähtud vaatepilti oma linnu huvi-
lisele tuttavale, kes arvas, et tegemist
on händkakuga.

Juhtusin teda nägema veel teinegi kord.
Samamoodi õhtul töölt tulles märkasin
kakukest poseerimas. Kuna mu abikaasa
on autojuht, seisab meie maja taga
ta veoauto. Sinise auto kabiini katuse-
istus suur hall lind! Siis ta
tõusis lendu - ja oligi läinud.

Olen kuulanud erinevate kakuliste
hääletsusi - meie koduaiast kuuldu
meenutab siiski kõrvukrätsi huiget.
Nälimus jälle on händkaku oma. Ega
mul polegi ju tarvis teda määrata,
peaari, et ta on. Aga ikkagi tahaks
ju teada...

Linnuteadja tuttav ütles, et otsi, kuskil
lähikonnas peaks olema suur murdunud
puu, mille tüves on kakukese pesa.

Ma ei ole sellist puud leidnud, aga
meie vanal naabrimehel on metsa piiril
üks vana ait. Täpselt ei saa aru, aga
tundub justkui oleks sel aidal katuse-
harja lähedalt paar laastu puudu.

LÕPETUSEKS

Mingil ajal paar aastat tagasi tegin endale isikliku meilipostkasti. Töösajade postkasti oma isiklikke kirju nagu ei taha ja mobiiltelefonil pole mul põhimõtteliselt. Tol hetkel oli meie händkaku - teema kõvasti päevakorral ja nii valisin oma aadressiks

handkakk @ hot.ee

doodan, et händkakk ei pahanda!
Juhul muudugi, kui ta üldse on händkakk.

Lakud on minu meelest ilusad, armsad ja toredad linnud. Aga pean tunnistama et alateadvuses on nad siiski hüvõrd seotud ennete ja ettekunulustega, et läbi-
lõikav huige oös tekitab esmalt kõhustunde. Siis alles tuleb mõte: aga ta ju lihtsalt elab siin! Tal on lihtsalt väga vali nääl ja ta kasutab seda aja, mil "normaalsed" elukad, sealhulgas inimesed, magavad!

Edu teile lugude kogumisel! Loodetavasti saate palju huvitavaid materjale!